

foretrække vi selv at være Herre. Vi ville ligesaa lidt lade Fremmede regjere i vort eget Hus som, vi ville lade Justitsministeren regjere i Huset, uden at vi bleve tagne med paa Naad. Disse Ord: At man vil være Herre i sit eget Hus, ere her altsaa kun en Frase; det er af den Slags Uttringer, der lyde ganske høit, men som i Virkeligheden ere blottede for Tanke (Afbrydelse af Ingerslev). Ja, det er en smuk Frase, hvori der ingen Tanke er; men det er vel heller ikke Meningen, at den skulde indeholde et Argument; det er vel kun af den Slags Ting, der stilles op, uden at der kan tillægges dem nogen Betydning. Hvad der derimod har saameget mere Betydning, ere de praktiske Grunde, som ere anførte for og imod vort Forslag. Det ærede Medlem for Aarhus misforstod, hvad jeg havde sagt, da jeg talte om den Betydning, det havde for et Lands politiske og aandelige Udviisning, at det var liberalt og fulgte den Retning, der var angivet, ikke af de mere moderne — det sagde jeg ikke — men af de mere fristandede Stater. Jeg tror, at det for Diebliffet er moderne at være konservativ, og jeg anser det ærede Medlem for meget mere moderne end jeg, medens jeg ganske vist, hvad Liberalitet angaar, mener, at det Modsatte er Tilfældet. Jeg har ogsaa kun sagt, at vi burde følge de fristandede Landes Exempel, og at dette vilde være til Fordel for det politiske og aandelige Liv herhjemme. Da jeg talte om det aandelige Liv, misforstod det ærede Medlem mig atter, idet han troede, jeg sigtede til det religiøse Liv; men dermed have vi jo slet ikke Noget at gjøre her. Hvis jeg havde sigtet dertil, kunde jeg forstaa, at det ærede Medlem maatte finde vort Forslag upraktisk; thi det er slet ikke om Udviisning af Udlændinge af religiøse Grunde der har været Tale i enkelte Stater, men det er Indlændinge, altsaa Statens egne Borgere, disse Stater have fundet sig foranlediget til at udvise af religiøse Grunde. Det er imidlertid et helt andet Spørgsmaal end det, hvorom der her er Tale. Det, hvorom der her er Tale, er den Nytte, de mere fristandede Stater have havt af deres store Liberalitet imod Udlændinge, det intellektuelle Liv, der navnlig i Genf og London har vist sig at være opstaaet som en Følge af, at disse Lande, Schweiz og England, ere blevene Samlingspunkter for nogle af de største og dygtigste Intelligenter i Europa, hvorved de i intellektuel Henseende, som Brændpunkter for det aandelige Liv i Europa, have faaet en Betydning, de aldrig vilde have faaet, hvis de af politiske Grunde havde

udespærret disse Intelligenter ved Grændsen og jaget dem bort. Det er Sagen, og jeg tillod mig da at sige, at det har sin store Betydning for et lille Land at følge de saaledes givne Exempler. Overhovedet er Flertallets Betragtning, hvor der er Tale om at vise Liberalitet ligeoverfor Udlændinge, netop begrundet paa, at vi tro, at et lille Land har en ganske anden Betydning og en ganske anden Opgave end store Lande. Et stort Land har væsentlig materielle Opgaver. Det har væsentlige Opgaver i den storpolitiske Verden, Opgaver, som fremmes ved et stærkt Politi, et godt Væsvæn og andre saadanne Foranstaltninger. Et lille Land derimod har netop den Opgave at udvise Personligheden gennem den størst mulige Frihed, og netop derved, at et lille Land gjør sig til Brændpunkt for de nyere, friskere og bedre Kræfter, der røre sig i de moderne Samfund, skaffer det sig en Betydning, som det aldrig faar ved at følge det storpolitiske Exempel at affpærre sine Grændser. Naar det gjør det, vil Landet blive et Hessen-Cassel eller et Lippe-Deimold eller Sligt, men dermed ere vi slet ikke tjente. Det forekommer mig, at vi, naar vi have Valget imellem enten at efterligne de Lande, jeg før nævnte, eller at efterligne de Smaastater, som følge den modsatte Taktik, ville komme ind paa den rigtige Vej ved at efterligne de førstnævnte Lande. Det blev dernæst sagt, at det i praktisk-politisk Henseende havde en stor Betydning, at man bevarede den omhandlede Ret for sig selv, og det blev sagt, at vi, naar vi havde en saadan Ret til at udvise hvem det skulde være, derved havde en Magt overfor Ulandet, hvorved vi, naar dette udviste vore Undersaatter, vilde være istand til til Gjengjæld at kunne udvise Udlændinge af vort Land. Jeg vil hertil sige, at dette Intet betyder, thi om man end i Ulandet udviser danske Undersaatter, tør vi dog ikke derfor jage en eneste Udlænding herfra. Dersom nogen Stat i Ulandet sender danske Undersaatter udover sine Grændser, ville vi dog ikke være til Gjengjæld at sende vedkommende Lands Undersaatter ud af Danmark. Jeg skal ikke komme nærmere ind derpaa; jeg skal overhovedet være saa varsom som mulig og søge saalidt som mulig at komme ind paa Detaillerne paa dette Øbet, naturligtvis medmindre man tvinger mig dertil, thi da er jeg nødsaget til at forsvare den Mening, som ligger i Flertallets Forslag. Naar vi stille Udlændinge her i Landet paa en billig og rejsferdig Maade, og paa en billigere og rejsferdigere Maade end den, hvorpaa de ere stillede andre Steder, tillader